

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
(część I)**

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
(część II)

oraz

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
(część III)

w roku 2024

Zielona Góra, 2025 r.

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I. Organizacja i zasady działania Izby

1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby

Regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych nad jednostkami samorządu terytorialnego (JST) wykonującymi zadania publiczne na rzecz wspólnot lokalnych i regionalnych, związkami komunalnymi i stowarzyszeniami JST, samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, w tym samorządowymi osobami prawnymi, a także innymi podmiotami w zakresie wykorzystania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawowymi aktami prawnymi określającymi pozycję ustrojową i funkcjonalną regionalnych izb obrachunkowych jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹ (art. 171) i ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych². Konstytucja RP stanowi, że izby są organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie kryterium legalności. Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych określa zadania, zasady działania i organizację izb. Reguluje proces postępowania kontrolnego, ustala obowiązki pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz przysługujące im prawa, a także stanowi o kompetencjach izb w zakresie nadzoru.

Kompetencje i zadania izb wynikają również z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (ufp) oraz ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego⁴ w Polsce.

Do zadań Izby, wynikających z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należą:

- nadzór nad działalnością JST i ich związków w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 ustawy,
- przeprowadzanie kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy,
- wydawanie opinii w sprawach wymienionych w art. 13 ustawy,
- udzielanie wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy,

¹ Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

² J.t. Dz.U. z 2025 r., poz. 7.

³ J.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (J.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (J.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 107) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (J.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 566 z późn. zm.).

- prowadzenie działalności informacyjnej, instruktażowej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,
- kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań z wykonania budżetów JST oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej,
- rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika,
- opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej JST na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniotwórczej, w razie potrzeby wskazania organom JST powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań,
- opracowywanie analiz i wydawanie opinii w sprawach określonych ustawami.

Do zadań izby, na podstawie odrębnych przepisów, należą również:

- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności organów stanowiących JST – art. 229 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, sprawozdań zbiorczych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji, na podstawie przekazanych przez JST sprawozdań jednostek posiadających osobowość prawną, dla których JST są organem założycielskim (samorządowe SP ZOZ, samorządowe instytucje kultury, samorządowe osoby prawne),
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sprawozdań zbiorczych w zakresie operacji finansowych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek samorządu terytorialnego,
- sprawdzanie pod względem formalnym i rachunkowym prawidłowości przedłożonych przez gminy wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁷ i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- udostępnianie i publikowanie, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁸, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym, Biuletynie Informacji Publicznej, informacji publicznych dotyczących działalności regionalnych izb obrachunkowych w zakresie określonym ustawą,
- przyjmowanie i przekazywanie do Ministerstwa Finansów skonsolidowanych bilansów JST, sporządzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów JST, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP⁹.

W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych określono, że izby są państwowymi jednostkami budżetowymi, nad działalnością których nadzór sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania izb wynikają z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania¹⁰.

⁵ J.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 572.

⁶ J.t. Dz.U. z 2023 r., poz. 652.

⁷ Dz.U. z 2004 r. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.

⁸ J.t. Dz.U. z 2022 r., poz. 902

⁹ J.t. Dz.U. z 2020 r., poz. 342.

¹⁰ Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz. 1747.

W roku 2024 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze obejmowała swym zasięgiem:

- 80 gmin,
- 2 miasta na prawach powiatu,
- 12 powiatów ziemskich,
- 1 województwo samorządowe,
- 17 związków komunalnych (w tym 12 związków międzygminnych, 3 związki powiatowo-gminne i 1 związek międzypowiatowy)¹¹.

Organem Izby jest **Kolegium Izby**. W skład Kolegium wchodzi – Prezes Izby jako Przewodniczący Kolegium oraz etatowi członkowie.

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF),**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń (WIASz),** w ramach którego funkcjonuje **Obsługa Kolegium;**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

W strukturze Izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

Obsługę Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewnia **Obsługa Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych.**

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Zasady zatrudniania pracowników izb określają przepisy ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych¹². W sprawach, które nie zostały uregulowane we wskazanych aktach normatywnych, stosowane są przepisy Kodeksu pracy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w Izbie zatrudnionych było 39 osób. Przeciętne zatrudnienie w ciągu roku 2024 – wg sprawozdania Rb-70 – wyniosło 39,60 etatu, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. stan zatrudnienia wykazany w Rb-70 – w przeliczeniu na pełne etaty – wyniósł 38,75 etatu.

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby. Spośród zatrudnionych osób – 94,9% posiada wykształcenie wyższe, w tym w zakresie:

- prawa i administracji – 45,9%;
- nauk ekonomicznych – 45,9%;
- informatyczne – 5,4%;
- inne – 2,7%.

12 pracowników Izby posiada dyplom ukończenia (na jednym bądź kilku kierunkach) specjalistycznych studiów podyplomowych, głównie w zakresie rachunkowości, audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej, zarządzania funduszami unijnymi oraz prawa. Ponadto: 2 osoby posiadają tytuł radcy prawnego, 1 osoba - uprawnienia adwokata.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. spośród 7 etatowych członków Kolegium – 2 osoby posiadają wykształcenie ekonomiczne, 4 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze (w tym 2 osoby z uprawnieniami radcy prawnego); 1 osoba posiada wykształcenie administracyjne.

Według stanu na koniec roku 2024 – 96,0% pracowników zatrudnionych w wydziałach: WIAiSz i WKGF posiada wykształcenie wyższe, głównie ekonomiczne lub prawno-administracyjne.

W strukturze wiekowej – wg stanu na 31.12.2024 r. - najliczniejszą grupę stanowią pracownicy w wieku od 41 do 50 lat (48,9% ogółu zatrudnionych), a następnie: od 51 do 60 lat (17,9%); powyżej 60 lat (15,4%); od 31 do 40 lat (12,8%) oraz do 30 roku życia (5,1%).

W roku 2024 w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze nie realizowano staży absolwenckich na podstawie skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy.

¹¹ Liczba związków komunalnych - wg. rejestru MSWiA; (<https://www.gov.pl/web/mswia/zarejestruj-zmien-statut-lub-wy rejestruj-zwiazek-miedzygminny-zwiazek-powiatow-zwiazek-powiatowo-gminny>); budżet na rok 2024 uchwaliło i prowadziło gospodarkę finansową - 10 związków.

¹² J.t. Dz.U. z 2023 r., poz. 1917 z późn. zm.

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO

Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe w roku 2024, podobnie jak w latach poprzednich, ograniczony został udział pracowników Izby w konferencjach, szkoleniach i naradach o charakterze szkoleniowo-informacyjnym. Tematyka szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy Izby obejmowała m.in. bieżące zagadnienia dotyczące zmian przepisów prawa, w szczególności w zakresie finansów publicznych, podatków i opłat lokalnych, sprawozdawczości budżetowej i finansowej, rachunkowości budżetowej, metodyki kontroli, w tym w zakresie kontroli problemowej, zamówień publicznych, dyscypliny finansów publicznych, orzecznictwa sądów administracyjnych w sprawach samorządowych, zmian w ubezpieczeniach społecznych

i zdrowotnych, procedury dokonywania zgłoszeń i podejmowania działań następczych w trybie ustawy o ochronie sygnalistów, EZD i e-Doręczeń, ochrony danych osobowych, cyberbezpieczeństwa i bezpieczeństwa baz danych.

Pracownicy Izby uczestniczyli również w szkoleniach realizowanych w ramach działalności szkoleniowej RIO dla lubuskich jednostek samorządu terytorialnego.

Uczestnictwo pracowników w ww. przedsięwzięciach odbywało się w głównej mierze w formie zdalnej.

4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami

Realizując ustawowe zadania RIO Zielona Góra współpracuje z wieloma organami państwa i innymi instytucjami.

Na podstawie sprawozdań, uchwał i zarządzeń JST przedkładanych izbom w trybie nadzoru i kontroli oraz na podstawie badań ankietowych opracowywano analizy, zestawienia liczbowe oraz udostępniano zgromadzoną dokumentację wg potrzeb ww. podmiotom. Zadania te były wykonywane niezależnie od udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niezależnie od działalności informacyjnej w trybie przepisów ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Ponadto, w ramach zadań realizowanych przez Krajową Radę RIO, członkowie Kolegium i pracownicy wydziałów merytorycznych na bieżąco (w miarę zapotrzebowania) przekazują uwagi do projektów aktów prawnych dotyczących gospodarki finansowej JST.

5. Realizacja planu pracy Izby w zakresie organizacji pracy Izby

W 2024 r. zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy Izby terminowo i zgodnie z przyjętym zakresem realizowane były wszystkie zadania dotyczące organizacji pracy Izby, audytu wewnętrznego, kontroli zarządczej, bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych.

Na podstawie Zarządzenie Prezesa Izby z dnia 28 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu wykonywania pracy zdalnej w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze (podjętego na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 94 pkt 2 i 4, art. 207 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy) – w 2024 r. stosowano i kontynuowano rozwiązania dotyczące organizacji pracy zdalnej.

Zarządzeniem Nr 2/2011 z dnia 19 stycznia 2011 roku zostały wprowadzone procedury kontroli zarządczej w Izbie. Zgodnie z przyjętym ustaleniem regularnie (tygodniowo) odbywają się spotkania kierownictwa Izby. W trakcie spotkań omawiane są zadania wykonane i planowane. Między innymi przedstawiany jest przez naczelników i kierowników komórek organizacyjnych stopień realizacji zadań, w tym kontrolnych (kontynuowane kontrole, rozpoczynane i zakończone) w stosunku do planowanych. Analizie poddawany jest także proces badania uchwał i zarządzeń JST, terminowość wydawanych opinii oraz stopień realizacji innych zadań oraz wydatków budżetowych, w tym z uwzględnieniem ograniczeń wynikających ze wzrostu cen i opłat mających bezpośredni wpływ na funkcjonowanie Izby.

Na podstawie Zarządzenia Nr 12 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 20 grudnia 2024 r. w Izbie wprowadzono procedurę przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następczych w RIO w Zielonej Górze w trybie ustawy z dnia

14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów¹³. Procedurę stosuje się w przypadku zgłoszeń informacji o naruszeniach prawa w dziedzinach enumeratywnie określonych w ww. ustawie. Izba rozpatruje zgłoszenia zewnętrzne wyłącznie w przypadkach, gdy dotyczą one naruszenia prawa w dziedzinach należących do zakresu działania Izby, stosownie do jej kompetencji określonych w ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z przyjętą procedurą realizacja czynności obejmujących prowadzone przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze postępowanie w zakresie zewnętrznych zgłoszeń naruszeń prawa w trybie ustawy o ochronie sygnalistów dokonywana jest z dołożeniem najwyższej staranności w celu ochrony danych osobowych sygnalisty oraz ochrony poufności informacji, na podstawie których byłoby możliwe bezpośrednie lub pośrednie zidentyfikowanie tożsamości sygnalisty oraz innych osób powiązanych ze zgłoszeniem. Niezbędne informacje dotyczące procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następnych w trybie ustawy o ochronie sygnalistów (w tym Zarządzenie Prezesa Izby w sprawie ustanowienia procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następnych wraz z załącznikiem pn. "Procedura przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych oraz podejmowania działań następnych w RIO w Zielonej Górze"; informacja dotycząca procedury zgłoszeń zewnętrznych dokonywanych przez sygnalistów oraz formularz zgłoszenia zewnętrznego wraz z klauzulą RODO) opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej.

¹³ Dz.U. z 2024 r. poz. 928.

II. Kolegium Izby i Składy Orzekające

1. Działalność nadzorcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków, których katalog przedstawia tabela Nr 1.

W roku 2024 Kolegium Izby na 23 posiedzeniach przeprowadziło badanie w zakresie zgodności z prawem **7 004 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków - dla porównania:

- w roku 2023 – 6 638 uchwał i zarządzeń
- w roku 2022 – 6 629 uchwał i zarządzeń
- w roku 2021 – 5 936 uchwał i zarządzeń
- w roku 2020 – 5 918 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2019 – 6 194 uchwał i zarządzeń,

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków objętych nadzorem w roku 2024 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- przyjęte bez uwag – 6 744,
- z naruszeniem prawa – 260,
- w tym:
- z nieistotnym naruszeniem prawa – 206,
- wszczęte postępowanie naprawcze umorzono – 5,
- (JST dokonała usunięcia błędów w wyznaczonym terminie)
- z istotnym naruszeniem prawa – 49,
- z tego:
- stwierdzono nieważność w całości – 28,
- stwierdzono nieważność w części – 21.

W poszczególnych typach jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związkach wyniki badania nadzorczego aktów organów JST objętych postępowaniem nadzorczym w 2024 r. przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń	Wyniki postępowania nadzorczego						
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa)	z tego:				
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:	
							nieważne w części	nieważne w całości
Ogółem JST	7 004	6 744	230	206	5	49	21	28
gminy	5 641	5 420	221	173	3	45	21	24
powiaty	694	666	28	22	2	4	0	4
miasta na prawach powiatu	456	453	3	3	0	0	0	0
województwo samorządowe	96	96	0	0	0	0	0	0
związki JST	117	109	8	8	0	0	0	0

W poszczególnych typach jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związkach wyniki badania nadzorczego uchwał budżetowych, uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu oraz uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian, objętych postępowaniem nadzorczym w 2024 r., przedstawiają się następująco:

Wyniki badania nadzorczego uchwał organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie budżetu w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń	Wyniki postępowania nadzorczego						
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa)	z tego:				
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:	
							nieważne w części	nieważne w całości
Ogółem JST	108	94	14	14	0	0	0	0
gminy	80	68	12	12	0	0	0	0
powiaty	13	13	0	0	0	0	0	0
miasta na prawach powiatu	2	1	1	1	0	0	0	0
województwo samorządowe	1	1	0	0	0	0	0	0
związki JST	12	11	1	1	0	0	0	0

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie zmian budżetu w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń	Wyniki postępowania nadzorczego						
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa)	z tego:				
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:	
							nieważne w części	nieważne w całości
Ogółem JST	4 249	4 080	169	164	5	0	0	0
gminy	3 347	3 206	141	138	3	0	0	0
powiaty	468	444	24	22	2	0	0	0
miasta na prawach powiatu	331	329	2	2	0	0	0	0
województwo samorządowe	59	59	0	0	0	0	0	0
związki JST	44	42	2	2	0	0	0	0

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych w sprawie WPF i jej zmian w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń	Wyniki postępowania nadzorczego						
		bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa)	z tego:				
				z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:	
							nieważne w części	nieważne w całości
Ogółem JST	944	928	16	15	0	1	0	1
gminy	770	757	13	12	0	1	0	1
powiaty	110	110	0	0	0	0	0	0
miasta na prawach powiatu	24	24	0	0	0	0	0	0
województwo samorządowe	9	9	0	0	0	0	0	0
związki JST	31	28	3	3	0	0	0	0

Pełną informację o wynikach badania nadzorczego i liczbie zbadanych uchwał oraz zarządzeń przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1. Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2024 r. przez Kolegium Izby

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki badania nadzorczego						
		Ogółem w 2024 r.	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:				
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:	
									nieważne w części	nieważne w całości
1	budżetu	108	X	94	14	14	0	0	0	0
2	zmian budżetu ²⁾	4 249	3 198	4 080	169	164	5	0	0	0
3	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	944	137	928	16	15	0	1	0	1
4	procedury uchwalania budżetu	4	0	4	0	0	0	0	0	0
5	zaciągania zobowiązań ³⁾	114	7	112	2	2	0	0	0	0
6	zobowiązania w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący	45	X	45	0	0	0	0	0	0
7	udzielania pożyczek	19	19	19	0	0	0	0	0	0
8	udzielania poręczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	udzielenie dotacji	817	6	786	31	5	0	26	11	15
10	podatków i opłat lokalnych ⁷⁾	362	0	339	23	1	0	22	10	12
	w tym: opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	67	X	64	3	0	0	3	1	2
11	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	8	X	8	0	0	0	0	0	0
12	absolutorium	105	X	105	0	0	0	0	0	0
13	pozostałe uchwały i zarządzenia, w tym	229	6	224	5	5	0	0	0	0
	a) wydatków niewygasających	47	X	44	3	3	0	0	0	0
	b) funduszu sołeckiego	13	X	13	0	0	0	0	0	0
	c) zatwierdzenia sprawozdań	106	X	104	2	2	0	0	0	0
Ogółem		7 004	3 373	6 744	260	206	5	49	21	28

Stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2024 roku były:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Rodzaje nieprawidłowości (najczęściej występujące)
1.	budżetu	- naruszenie art. 236 ust. 4 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w zakresie braku wyodrębnienia w części normatywnej uchwały budżetowej wydatków na wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego, - naruszenie art. 235 ust. 1, art. 236 ust. 3 pkt 4 i ust. 4 pkt 1 ustawy o finansach publicznych - nie wyszczególniono w części normatywnej uchwały dochodów i wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, - naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych – wykazanie w części normatywnej uchwały budżetowej wydatków bieżących oraz dotacji w kwotach niezgodnych z załącznikiem o wydatkach oraz o dotacjach z budżetu, - naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych - nie ustalenie w prawidłowej wysokości w części normatywnej uchwały budżetowej limitu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, w tym na sfinansowanie planowanego deficytu, - niezgodność zapisów w części normatywnej uchwały budżetowej z kwotami wynikającymi z planu dochodów i wydatków budżetowych, - błędy rachunkowe, - błędy w klasyfikacji budżetowej, - niepełna podstawa prawna.
2.	zmian budżetu	- naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, poprzez wykazanie w części normatywnej uchwały nieprawidłowych kwot planu dochodów i wydatków ogółem po zmianach oraz planu dochodów i wydatków bieżących i majątkowych po zmianach, - naruszenie art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych przez nie dokonanie aktualizacji limitów do zaciągania zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów oraz emisji papierów wartościowych przeznaczonych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, - naruszenie art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w zakresie braku wyodrębnienia lub braku aktualizacji w części normatywnej uchwały dochodów z Funduszu Pomocy Ukrainie i wydatków finansowanych z tego Funduszu; dochodów pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 i wydatków nimi finansowanych, dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków nimi finansowanych, - naruszenie art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych w zakresie braku wskazania w części normatywnej uchwały budżetowej źródeł finansowania deficytu budżetu po zmianach, - naruszenie art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych w zakresie braku aktualizacji załącznika dotyczącego planowanych dotacji

		z budżetu jst dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych, - naruszenie art. 237 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych w zakresie nie wprowadzenia w uchwale budżetowej dotacji celowej na zadania bieżące realizowane przez jst na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i wydatków z tego tytułu, - naruszenie art. 237 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w zakresie nie wprowadzenia w uchwale budżetowej dotacji celowej otrzymanej z jst na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jst i wydatków z tego tytułu, - błędy w klasyfikacji budżetowej, - błędy rachunkowe, - błędy w podstawie prawnej.
3.	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	- naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych z uwagi na brak zgodności z budżetem na 2024 rok w zakresie źródeł pokrycia deficytu, - naruszenie art. 229 ustawy o finansach publicznych z uwagi na niezgodność z uchwałą budżetową na 2024 rok w zakresie kwoty rozchodów budżetu, - naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 229 ustawy o finansach publicznych z powodu błędnego określenia kwoty długu w 2023 r. w załączniku Nr 1 – Wieloletnia Prognoza Finansowa, - naruszenie art. 230 ust. 1 i art. 231 ustawy o finansach publicznych polegające na zmniejszeniu limitu wydatków na przedsięwzięcie przez organ stanowiący bez zgody organu wykonawczego, - naruszenie art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych polegające na sporządzeniu prognozy kwoty długu na okres dłuższy niż wynika z zaciągniętych zobowiązań, - naruszenie art. 226 ust. 3 pkt 5 w związku z art. 229 ustawy o finansach publicznych z powodu określenia limitu zobowiązań w kwocie wyższej niż suma limitów wydatków w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięć, - naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych – z powodu niewskazania przeznaczenia całości planowanej nadwyżki budżetu, - niezgodność pomiędzy kwotą wyniku budżetu a kwotą nadwyżki budżetowej w załączniku Nr 1 – Wieloletnia Prognoza Finansowa, - niezgodność pomiędzy objaśnieniami do Wieloletniej Prognozy Finansowej a danymi ujętymi w WPF, - błędy rachunkowe w objaśnieniach do WPF, - błędy pisarskie w wykazie przedsięwzięć.
4.	procedury uchwalania budżetu	-----

5.	zaciągania zobowiązań	- błędy w podstawie prawnej – nieprawidłowo wskazano art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, podczas gdy środki z emisji obligacji miały zostać przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu; brak w podstawie prawnej uchwały art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych przy zaciąganiu kredytu na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu.
6.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	-----
7.	udzielania pożyczek	-----
8.	udzielania poręczeń	-----
9.1.	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	- naruszenie art. 219 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – z uwagi na przekroczenie kompetencji prawodawczych zawartych w upoważnieniach ustawowych (w uchwałach uregulowano dodatkowo: terminy przekazywania dotacji przedmiotowej, zasady, procedury i okresy rozliczeniowe);
9.2.	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	- naruszenie art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” - nie określono wysokości dotacji, o którą może ubiegać się klub sportowy, jak również nie określono przez organ stanowiący w podjętej uchwale wysokości dotacji możliwej do uzyskania przez ubiegające się podmioty i pozostawienie dowolności w tym zakresie po stronie organu wykonawczego gminy, - naruszenie art. 27 ust. 1 i 2 w zw. z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, art. 221 ust. 4 ustawy o finansach publicznych oraz § 6 w związku z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” – cedowanie kompetencji organu stanowiącego na organ wykonawczy, a także brak określenia przez organ uchwałodawczy trybu finansowania sportu w kontekście procedury uzupełniania ofert składanych w otwartym konkursie ofert; przekroczenie zakresu upoważnienia wskazanego w ustawie; użycie w akcie powszechnie obowiązującym nieprecyzyjnych i niedookreślonych sformułowań, pozostawiających szerokie „pole” do domysłów i interpretacji; - naruszenie art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych oraz art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – przekroczenie zakresu upoważnienia ustawowego, poprzez wskazanie adresata dotacji i ograniczenie tym samym kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania dotacji; - naruszenie art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków - z uwagi na przekroczenie kompetencji prawodawczych zawartych w upoważnieniach ustawowych (zapisy w uchwałach regulowały dodatkowo: zasady (procedury), terminy przekazywania środków finansowych i okresy rozliczeniowe);

		- naruszenie art. 24 ust. 6 w związku z art. 24b ust. 1 oraz art. 24c ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – rada gminy powołała się na decyzje innych organów, które nie istniały w momencie podjęcia uchwały - nie były znane ani nowe grupy taryfowe, ani odpowiadające im wielkości taryf; - naruszenie art. 7 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy <i>de minimis</i> projekty uchwał nie zostały zgłoszone Prezesowi UOKiK i Ministrowi RiRW w celu przedstawienia zastrzeżeń co do przejrzystości zasad udzielania pomocy; - naruszenie art. 403 ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska – z uwagi na przekroczenie kompetencji prawodawczych zawartych w upoważnieniach ustawowych – zapisy w uchwałach przyznawały kompetencje zastrzeżone wyłącznie dla rady gminy organowi wykonawczemu, a także podjęto próbę zmiany aktu prawnego, który utracił moc obowiązującą. Powołano się również w podstawie prawnej na nieobowiązującą uchwałę mimo istnienia nowej regulacji w tym zakresie; - naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – wadliwa klauzula wejścia w życie uchwały (nieprawidłowe określenie daty obowiązywania) czy też uchwała nie stanowiła aktu prawa miejscowego; - naruszenie art. 81 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz § 6 w związku z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” – z uwagi na określanie warunków i trybu udzielania dotacji celowej ze środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, o którym mowa w Uchwale nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 r. – która nie może stanowić podstawy prawnej dla uchwalenia aktu prawa miejscowego. Powoływano się również w uchwałach na kryteria z tej uchwały, wyłączając zastosowanie zasad ogólnych przyjętych we wcześniejszych uchwałach podjętych w tej sprawie. Uchwały rady gminy regulowały ponadto kompetencje Banku Gospodarstwa Krajowego; - naruszenie art. 3 ust. 2 i pkt 11 preambuły do Rozporządzenia Komisji UE 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i> (Dz. Urz. UE, L 2023/2831 z dnia 15 grudnia 2023 r.) – nieprawidłowe określenie w uchwale okresu za jaki powinny być przedkładane zaświadczenia dotyczące otrzymanej przez wnioskodawców pomocy <i>de minimis</i>, pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie i pomocy <i>de minimis</i> w rybołówstwie (nie uwzględniono przy tym stanowiska Prezesa UOKiK); powoływanie się na nieobowiązujące przepisy i żądanie na ich podstawie nieaktualnych dokumentów;
--	--	---

		- zapisy w uchwałach nie zawierały jednoznacznego rozstrzygnięcia w jakiej wysokości dotacje celowe mogą być udzielane, a także formułowano niejasne i nieprecyzyjne okoliczności przyznawania dotacji (użycie zwrotu: „inne uzasadnione...”).
10.1.	podatków i opłat lokalnych	- naruszenie art. 25a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – udział w głosowaniu radnych podlegających wyłączeniu – w uchwałach w sprawie podatków i opłat lokalnych wyznaczano na inkasentów radnych, którzy nie wyłączyli się podczas głosowania w takich sprawach); - naruszenie art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym – przekroczenie delegacji ustawowych przez uzależnienie w uchwałach wypłaty wynagrodzenia za inkaso od „terminowego” przekazywania podatków do urzędu gminy; - naruszenie art. 19 pkt 1 lit. a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – nieustalenie w uchwale terminu płatności opłaty targowej, co skutkuje tym, że nie może powstać zaległość podatkowa, a osoba zobowiązana do uiszczenia tej opłaty może skutecznie uchylać się od wnoszenia opłaty wskazując na to, że zapłaci to świadczenie później, w bliżej nieokreślonym terminie; - naruszenie art. 12 ust. 9 ustawy o podatku rolnym oraz § 6 i § 32 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” – nieprecyzyjne, niejednoznaczne i niekompletne uregulowanie kompetencji organu wykonawczego poprzez pozostawienie swobody w decydowaniu o elementach wniosku składanego przez podatnika ubiegającego się o zwolnienie oraz sprzeczne, nieuprawnione i wykraczające poza delegację ustawową uregulowania ograniczające krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z ulg (zastosowanie innych i wewnętrznie sprzecznych kryteriów niż przewidziane w ustawie); - naruszenie art. 5 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – nieprawidłowe określenie terminu wejścia w życie uchwały w zakresie stawek podatków (od nieruchomości i podatku od środków transportowych) na 2025 r. na terenie gminy, skutkujące utratą mocy obowiązującej uchwalonych w roku poprzednim stawek przed końcem 2024 r.; - naruszenie art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - przy określeniu stawek podatku od autobusów, przedmiot opodatkowania wskazano inaczej niż ustalony w powyższym przepisie; - naruszenie art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – nadanie aktowi prawa miejscowego mocy wstecznej; - zapisy w uchwałach zawierały nieprecyzyjnie i niejednoznaczne określenie adresatów aktów prawa miejscowego (użycie w uchwałach sformułowania „itp.” w kontekście określenia adresatów opłat lokalnych i osób stosujących akt prawny, który można dowolnie interpretować);

		- wskazywanie niepełnej podstawy prawnej w uchwale (przy różnicowaniu wysokości stawek dla poszczególnych rodzajów przedmiotów opodatkowania, uwzględniając w szczególności rodzaj prowadzonej działalności).
10.2.	opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	- naruszenie art. 25a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – udział w głosowaniu radnych podlegających wyłączeniu (wyznaczenie na inkasentów opłaty), - naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych (...) – błędne wskazanie terminu wejścia uchwały w życie.
11.	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych	-----
12.	absolutorium	-----
13.	pozostałe uchwały i zarządzenia	- błąd polegający na niezgodności nazwy zadania wskazanego w załącznikach do uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego; - błędy rachunkowe w planie finansowym wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego; - niepełna podstawa prawna.

W 2024 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. – za pośrednictwem Izby – nie została skierowana żadna skarga na rozstrzygnięcie nadzorcze Kolegium Izby.

2. Działalność opiniodawcza

- W roku 2024 wydano łącznie 785 opinii, które dotyczyły:
- możliwości spłaty/ wykupu zobowiązań - 78 opinii, z czego:
 - 61 opinii dotyczyły spłaty kredytu lub pożyczki,
 - 17 opinii dotyczyło możliwości wykupu papierów wartościowych,
 - nie wydano opinii o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 pkt 2 ufp;
 - przedkładanych projektów uchwał budżetowych JST i związków JST - 105 opinii,
 - projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych - 105 opinii,
 - sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2023 - 105 opinii,
 - absolutorium - 105 opinii, z czego:
 - wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium - 105 opinii,
 - wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium - 0 opinii;
 - uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium - 0 opinii
 - możliwości sfinansowania deficytu (190 opinii) z czego :
 - przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp) - 102 opinie,
 - przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust.1 ufp) - 88 opinii,
 - prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp) - 97 opinii,
 - nie wydano opinii o programie postępowania naprawczego.

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, sygnalizowanymi w roku 2024 przez składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, przy opiniowaniu spraw, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 230 ust.4 i art. 246 ust.1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych były:

W opiniach o możliwości spłaty/wykupu zobowiązań - Składy Orzekające wydały 78 opinii – wszystkie pozytywne, w tym dwie z zastrzeżeniami, natomiast nie wydano żadnej opinii o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (ufp).

Pierwsze sformułowane zastrzeżenie dotyczyło Gminy, która jest w trakcie spłaty pożyczki udzielonej z Budżetu Państwa (zaciągniętej w 2020 roku). Z § 2 pkt 4 umowy pożyczki wynika zakaz zaciągania między innymi kredytów lub pożyczek oraz emisji obligacji w okresie obowiązywania umowy przez Gminę bez uprzedniej pisemnej zgody Skarbu Państwa – Pożyczkodawcy. Skład Orzekający wskazał, że warunkiem pozytywnego zakończenia procesu ubiegania się przez Gminę o pożyczkę długoterminową w Banku Gospodarstwa Krajowego z przeznaczeniem na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej jest uzyskanie pisemnej zgody na takie działanie ze strony Pożyczkodawcy. Ponadto wskazano na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Gminy, w szczególności zadłużenia w aspekcie jego wpływu na stopień i sposób wykonywania zadań publicznych.

Drugie zastrzeżenie dotyczyło natomiast Powiatu, który jest także w trakcie spłaty pożyczki udzielonej z Budżetu Państwa (zaciągniętej w 2015 roku). Z umowy pożyczki wynika również konieczność uzyskania przez Powiat uprzedniej pisemnej zgody Skarbu Państwa (reprezentowanego przez Ministra Finansów) przed zaciągnięciem przez Powiat nowych zobowiązań zwrotnych. Powyższą zgodę Powiat powinien uzyskać przed podpisaniem umowy o emisji obligacji.

Ponadto w treści opinii składów orzekających formułowane były zalecenia dotyczące bieżącego analizowania realizacji dochodów oraz wydatków i na tej podstawie dokonywania odpowiedniej weryfikacji założeń budżetu w zakresie realizowanych zadań i wyniku budżetu. Wskazywano także na konieczność stałego monitorowania zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego i analizowania wpływu jego wysokości - na stopień i sposób wykonywania zadań, w celu zachowania relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych oraz relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – dla zapewnienia nieprzerwanego realizowania zadań przez JST.

W opiniach o projektach uchwał budżetowych JST (związków JST) - W roku 2024 wydano 105 opinii o projektach uchwał budżetowych JST (związków JST) na rok 2025, w tym 1 opinię

negatywną, 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami, 43 opinie z uwagami, a pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Opinia negatywna dotyczyła projektu uchwały budżetowej związku, który na 2025 rok założył deficyt budżetowy w wysokości 511 309,99 zł, który miał być pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych. Skład Orzekający na podstawie przedstawionych dokumentów ocenił, że Związek nie posiada do dyspozycji środków z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości jaką angażuje w projekcie zarówno uchwały budżetowej na 2025 rok, jak i w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Związku na lata 2025-2028.

Natomiast dwa zastrzeżenia dotyczyły projektów uchwał budżetowych Gmin. W stosunku do pierwszej z Gmin sformułowano zastrzeżenie, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy (Gmina nie spełniała relacji określonej w art. 242 w roku 2025 oraz w art.243 ufp w latach 2026 - 2027, ale skorzystała z uelastycznienia reguł fiskalnych zawartych w art. 296a i 296c ust.1 ufp) sytuacja Gminy - zdaniem Składu Orzekającego - wskazuje na występujące problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej. Po pierwsze fakt braku możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2025 roku negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. Ponadto fakt, że Gmina zmuszona jest do korzystania z preferencji w zakresie reguł fiskalnych określonych w przepisach epizodycznych ustawy o finansach publicznych – wskazuje na to, że Organy Gminy powinny podjąć działania mające na celu dochowanie w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych w 2025 roku i kolejnych latach budżetowych. Skład Orzekający wskazał, że Gmina działając poprzez swoje Organy powinna nie tylko monitorować wielkość długu, ale jej Organy powinny rozważyć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przyrostu zadłużenia i ewentualnej restrukturyzacji długu lub rozważyć podjęcie innych działań zmierzających do zmniejszenia kosztów obsługi długu. Należy rozważyć również możliwość wcześniejszego wykupu papierów wartościowych i inne potencjalnie możliwe działania - w tym oszczędnościowe.

Natomiast drugie zastrzeżenie do projektu uchwały budżetowej dotyczyło sytuacji Gminy, w której na podstawie danych ujętych w projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy nie jest możliwe ustalenie prawidłowej kwoty długu w roku 2025 i latach następnych. Wobec czego nie jest również możliwe określenie czy dług wskazany przez Gminę zostanie spłacony w okresie, na który przyjęto ramy czasowe Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Nieprawidłowości jakie wystąpiły w projektach, będące naruszeniami prawa dotyczyły:

- błędnego określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – mając na uwadze planowany wynik budżetu; planowaną wysokość spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej; poziom wydatków budżetu finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz planowaną wysokość przejściowego deficytu budżetu JST;
- nie określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na cele, o których mowa w art. 89 ust.1 ustawy o finansach publicznych pomimo zaplanowania przychodów z tych tytułów w budżecie;
- braku określenia planowanego wyniku budżetu oraz braku wskazania celu, na jaki przeznaczona ma zostać planowana nadwyżka budżetu JST oraz wskazanie niewłaściwych źródeł pokrycia deficytu;
- rozbieżności pomiędzy wskazanymi źródłami pokrycia deficytu określonymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej, a tytułami zaplanowanych przychodów;
- rozbieżności pomiędzy wskazanymi źródłami pokrycia deficytu określonymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej, a wskazanymi w wieloletniej prognozie finansowej;
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;

- braku wyodrębnienia w części normatywnej uchwały budżetowej dochodów i wydatków związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw (art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych);
- zaplanowania w wydatkach budżetu w dziale 010, rozdziale 01010 w § 2850 kwoty niższej niż wysokość 2% uzyskanych wpływów z podatku rolnego;

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu JST; w załączniku zawierającym planowane przychody i rozchody budżetu);
- zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł; przy klasyfikowaniu planowanych przychodów i rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki);
- występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanego deficytu budżetu JST; przy określaniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków; przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST; przy wskazywaniu rodzaju planowanych dotacji z budżetu JST; w podaniu wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu).

W opiniach o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST (związków JST): W roku 2024 Składy Orzekające wydały 105 opinii o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST (związków JST) na 2025 rok i lata następne, w tym 1 opinię negatywną, 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami, 20 opinii z uwagami, a pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

Opinia negatywna dotyczyła projektu wieloletniej prognozy finansowej związku, który na 2025 rok założył deficyt budżetowy, który miał być pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych. Skład Orzekający na podstawie przedstawionych dokumentów ocenił, że Związek nie posiada do dyspozycji środków z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości jaką angażuje w projekcie zarówno uchwały budżetowej na 2025 rok, jak i w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Związku na lata 2025-2028.

Powodem wydania opinii pozytywnej z zastrzeżeniem do projektu uchwały o Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy był fakt, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2025-2039 (Gmina nie spełniała relacji określonej w art. 242 w roku 2025 oraz w art.243 ufp w latach 2026-2027, ale skorzystała z uelastycznienia reguł fiskalnych zawartych w art. 296a i 296c ust.1 ufp) sytuacja Gminy - zdaniem Składu Orzekającego - wskazuje na występujące problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej. Poza tym brak możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2025 roku negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. W ocenie Składu Orzekającego Gmina powinna podjąć działania mające na celu dochowanie w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych w 2025 roku i kolejnych latach budżetowych. Skład Orzekający wskazał także na możliwe wystąpienie potencjalnego ryzyka zagrożenia realizacji zadań publicznych przez Gminę w szczególności w aspekcie możliwości pogorszenia stopnia niezachowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w sytuacji, gdy rzeczywiste wykonanie budżetu w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową odbiegać będzie od założonych wielkości.

Kolejna opinia pozytywna z zastrzeżeniem dotyczyła sytuacji Gminy, w której na podstawie danych ujętych w projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy nie jest możliwe ustalenie prawidłowej kwoty długu w roku 2025 i latach następnych. Wobec czego nie jest również możliwe określenie czy dług wskazany przez Gminę zostanie spłacony w okresie, na który przyjęto ramy czasowe Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Nieprawidłowości stwierdzone w projektach wieloletnich prognoz finansowych mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- błędnych, niepełnych lub braku danych w pozycji 10.6 – mając na uwadze podaną kwotę długu na koniec 2024 roku oraz dane podane w pozycji 5.1;
- niezgodności danych w pozycji 3 dotyczącej wysokości prognozowanej nadwyżki budżetu oraz w pozycji 3.1 dotyczącej spłaty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych z planowanej nadwyżki budżetu w związku z brakiem wskazania przeznaczenia nadwyżki budżetowej w objaśnieniach do WPF;
- rozbieżności pomiędzy wskazanymi źródłami pokrycia deficytu określonymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej, a wskazanymi w wieloletniej prognozie finansowej;
- niezgodności kwoty wydatków na zadanie ujęte w Wykazie przedsięwzięć z kwotą wydatków zaplanowaną na to zadanie w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na rok 2025;
- wskazania limitu zobowiązań wyższego w stosunku do sumy limitów wydatków w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięć lub podanych łącznych nakładów finansowych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- braku danych w wybranych pozycjach wieloletniej prognozy finansowej lub podania błędnych danych dotyczących, np. wysokości dochodów z wybranych źródeł, wysokości wydatków na poszczególne cele; planowanej wysokości przychodów budżetu;
- braku wypełnienia lub nieprawidłowego wypełnienia wierszy sekcji 10.7 „wydatki zmniejszające dług” – zgodnie z metodologią opracowania WPF udostępnioną przez Ministerstwo Finansów oraz z wydatkami zaplanowanymi w projekcie uchwały budżetowej;
- niezgodności kwot podanych w projekcie prognozy (innych niż wskazane w art. 229 ustawy o finansach publicznych) – z wielkościami podanymi w projekcie uchwały budżetowej (np. w zakresie podatków i opłat; wydatków inwestycyjnych kontynuowanych oraz nowych wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach, wydatków majątkowych w formie dotacji).

W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego Składy Orzekające wydały łącznie 190 opinii, z czego:

- **88 opinii wydanych na podstawie projektu uchwały budżetowej na rok 2025 (art. 246 ust. 1 ustawy o finansach publicznych)** – 1 opinia negatywna, 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem, 6 opinii pozytywnych z uwagami oraz 80 opinii pozytywnych.
 - Opinia negatywna dotyczyła Związku międzygminnego, który założył, że deficyt zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z nadwyżki z lat ubiegłych Skład Orzekający na podstawie przedstawionych dokumentów ocenił, że Związek nie posiada do dyspozycji środków z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości jaką angażuje w projekcie zarówno uchwały budżetowej na 2025 rok, jak i w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Związku na lata 2025-2028;
 - Opinia pozytywna z zastrzeżeniem dotyczyła tego, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2025-2039 sytuacja Gminy wskazuje na występujące problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej (Gmina nie spełniała relacji określonej w art. 242 w roku 2025 oraz w art. 243 ufp w latach 2026 - 2027, ale skorzystała z uelastycznienia reguł fiskalnych zawartych w art. 296a i 296c ust.1 ufp). Fakt braku możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2025 roku negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. Kolejny problem dotyczy niedochowania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2026-2027. W ocenie Składu Orzekającego - Gmina powinna podjąć działania mające na celu zachowanie w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych. Skład Orzekający wskazał, że Gmina działając poprzez swoje Organy - powinna nie tylko monitorować wielkość długu ale jej Organy powinny rozważyć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przyrostu zadłużenia i ewentualnej restrukturyzacji

długu lub rozważyć podjęcie innych działań zmierzających do zmniejszenia kosztów obsługi długu. Skład Orzekający wskazał również na możliwość wystąpienia potencjalnego ryzyka zagrożenia realizacji zadań publicznych przez Gminę, w szczególności w aspekcie możliwości pogorszenia stopnia niezachowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Natomiast pozostałe uwagi Składów Orzekających zawarte w ww. opiniach dotyczyły m.in.: wskazania niewłaściwego źródła pokrycia deficytu, niewłaściwego wskazania wysokości kwot źródeł pokrycia deficytu, niezgodności źródeł pokrycia deficytu (lub ich wysokości) zaplanowanych w projekcie uchwały budżetowej a wskazanych w projekcie wieloletniej prognozy finansowej.

- **102 opinie wydane na podstawie podjętej uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), z czego 84 opinie na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2024, w tym 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami oraz 18 opinii na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2025 – wszystkie opinie wydane w tym zakresie były pozytywne.**

Wśród opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej na rok 2024 składy orzekające wydały 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami (obie dotyczyły możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej Gmin). Pierwsze zastrzeżenie dotyczyło tego, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2024-2039 sytuacja Gminy wskazuje na występujące problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej. Fakt braku możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2024 roku negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. W ocenie Składu Orzekającego - Gmina powinna podjąć działania mające na celu dochowania w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych. Kolejnym istotnym problemem Gminy w realizacji w sposób prawidłowy jej gospodarki finansowej, był - zdaniem Składu Orzekającego - prognozowany wysoki poziom długu w latach 2024 i 2025, którego łączna kwota na koniec danego roku nie przekraczała wprawdzie 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, jednakże prognozowana była według tych założeń na koniec 2024 roku w wysokości 67,76%. Natomiast na koniec 2025 relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady prognozowana była w wysokości 45,97%. Skład Orzekający wskazał, że Gmina działając poprzez swoje Organy - powinna nie tylko monitorować wielkość długu ale jej Organy powinny rozważyć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przyrostu zadłużenia i ewentualnej restrukturyzacji długu lub rozważyć podjęcie innych działań zmierzających do zmniejszenia kosztów obsługi długu.

Drugi przypadek opinii pozytywnej z zastrzeżeniem dotyczył tego, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej i Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2024-2038 sytuacja Gminy wskazuje na występujące bardzo poważne problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej. Fakt braku możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2024 roku negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. Kolejny problem dotyczy niedochowania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2025 roku, który jest ostatnim rokiem obowiązywania art. 7 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. W latach 2024-2025 - w ocenie Składu Orzekającego - Gmina powinna podjąć działania mające na celu dochowania w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych. Kolejnym istotnym problemem Gminy w realizacji w sposób prawidłowy jej gospodarki finansowej, był - zdaniem Składu Orzekającego - prognozowany wysoki poziom długu w latach 2024 i 2025, którego łączna kwota na koniec danego roku nie przekraczała wprawdzie 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji

i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, jednakże prognozowana była według tych założeń na koniec 2024 roku w wysokości 71,51%. Natomiast na koniec 2025 relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady prognozowana była w wysokości 76,53%. Skład Orzekający wskazał, że Gmina działając poprzez swoje Organy - powinna nie tylko monitorować wielkość długu ale jej Organy powinny rozważyć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przyrostu zadłużenia i ewentualnej restrukturyzacji długu lub rozważyć podjęcie innych działań zmierzających do zmniejszenia kosztów obsługi długu. Skład Orzekający wskazał również na możliwość wystąpienia potencjalnego ryzyka zagrożenia realizacji zadań publicznych przez Gminę, w szczególności w aspekcie możliwości pogorszenia stopnia niezachowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w sytuacji, gdy rzeczywiste wykonanie roku n-1 (2024) odbiegać będzie od szacowanych wielkości.

W 82 opiniach o prawidłowości planowanej kwoty długu, wydanych na podstawie przyjętej przez JST (związek JST) wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2024 (art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) – wydano 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami, a pozostałe były opiniami pozytywnymi.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze pozytywnie z zastrzeżeniami zaopiniował prawidłowość planowanej kwoty długu w przypadku Gminy, która nie spełniała relacji określonej w art. 242 w roku 2024 oraz relacji określonej w art. 243 ufp w 2025 roku, ale skorzystała z uelastycznienia reguł fiskalnych zawartych w ustawie z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw oraz w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. Skład Orzekający wskazał na występujące bardzo poważne problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej oraz na to, że Gmina powinna podjąć działania mające na celu zachowanie w kolejnych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i zdolności pełnej realizacji zadań publicznych.

Natomiast druga opinia pozytywna z zastrzeżeniem dotyczyła przypadku Gminy, która nie spełniała relacji określonej w art. 242 w roku 2024, ale skorzystała z uelastycznienia reguł fiskalnych zawartych w ustawie z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. Ponadto Gmina ta planowała zaciągnąć w 2024 roku długoterminowe nowe zobowiązania zwrotne w wysokości 12 963 316,59 zł, a łączna kwota długu Gminy na koniec 2024 r. wyniosła **67,76%** w stosunku do dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczonych na sfinansowanie deficytu budżetowego. Skład Orzekający wskazał na konieczność stałego monitorowania kwoty długu przez Organy Gminy w aspekcie planowania i zaciągania nowych długoterminowych przychodów zwrotnych, zapewnienia prawidłowej i terminowej obsługi długu Gminy, zachowania płynności finansowej w kolejnych latach budżetowych przy równoczesnym zapewnieniu pełnej zdolności realizacji ustawowych zadań publicznych przez Gminę.

Składy Orzekające wydały 15 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu, na podstawie przyjętej przez JST (związek JST) wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2025 (art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) – wszystkie opinie wydane w tym zakresie były pozytywne.

W opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego (związku JST) za 2023 r. - Składy Orzekające wydały 105 opinii, z czego 39 opinii pozytywnych z uwagami, a pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi.

W opiniach z uwagami do najczęściej formułowanych uwag składów orzekających należały:

- niskie wykonanie wydatków w rozdziale 90019 *Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska*, przy wysokim wykonaniu dochodów zaplanowanych w dziale 900 rozdziale 90019 § 069 w kontekście art. 403 ustawy z dnia

27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) stanowiącego, że do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 wyżej wskazanej ustawy w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy;

- wskazania tendencji wzrostowej dotyczącej należności wymagalnych przy braku skutecznych działań zmierzających do wyegzekwowania kwot należnych Związkowi, w kontekście możliwego dopuszczenia do przedawnienia należności Związku i braku możliwości ich wyegzekwowania;
- dołączenie do sprawozdania z wykonania budżetu informacji z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi niespełniającej wymogów określonych w art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 339 ze zm.);
- niewykonanie wydatków z tytułu dotacji na porozumienie zawarte z Gminą - zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393) powiat organizuje i prowadzi co najmniej jedną powiatową bibliotekę publiczną; zadania powiatowej biblioteki publicznej może wykonywać, na podstawie porozumienia wojewódzka lub gminna biblioteka publiczna działająca i mająca swoją siedzibę na obszarze powiatu, natomiast w wydatkach budżetu na 2023 r. w Dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92116 – Biblioteki, § 2310 zaplanowano dotację celową dla gmin z przeznaczeniem na współfinansowanie funkcjonowania biblioteki publicznej na terenie Powiatu, jednak wydatki te nie zostały wykonane. Oznacza to, że w trakcie roku budżetowego Powiat nie wywiązał się z ustawowego obowiązku w zakresie prowadzenia biblioteki powiatowej.
- brak informacji o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich - zgodnie z dyspozycją art. 269 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
- wystąpienie zobowiązań wymagalnych,
- niewykonanie wydatków w ramach budżetu obywatelskiego w JST, która zgodnie z art. 5a ust 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) była zobowiązana do utworzenia budżetu obywatelskiego.

Pozostałe, najczęściej zgłaszane uwagi składów orzekających dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów i wydatków; przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; przy określeniu planu oraz wysokości dotacji udzielonych z budżetu JST; przy określeniu planu i wykonania przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych (np. przy wskazaniu rodzaju i klasyfikowaniu dotacji udzielonej z budżetu JST; przy klasyfikowaniu przychodów i rozchodów budżetu);
- niezgodności danych podanych przez jednostki samorządu terytorialnego w sprawozdaniach statystycznych oraz w sprawozdaniu z wykonania budżetu JST (np. w zakresie wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; wykonanych wydatków budżetu, w rozbiciu na poszczególne podziałki klasyfikacyjne; wysokości i rodzaju dotacji udzielonych z budżetu danej JST, wykonania kwot przychodów z tytułu wolnych środków);
- niezgodności danych podanych w poszczególnych załącznikach do sprawozdania (np. w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku dotacyjnym; w załączniku dotyczącym dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych JST ustawami; w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku zawierającym poniesione wydatki finansowane z wpływów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz w załączniku dotyczącym wydatków budżetu finansowanych z dochodów z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych).

W opiniach o przedłożonych przez komisje rewizyjne organów stanowiących JST (związku JST) wnioskach w sprawie udzielenia absolutorium dla organu wykonawczego z tytułu wykonania budżetu w roku 2023 – Składy Orzekające wydały 105 opinii, w stosunku do 3 jednostek samorządu

terytorialnego wydano opinie pozytywne z uwagami, a pozostałe wydane opinie były opiniami pozytywnymi.

Przyczyną sformułowania przez składy orzekające uwag w wyżej wymienionych opiniach były m.in.: brak zapoznania się i rozpatrzenia przez komisję rewizyjną wszystkich wymaganych prawem (art. 270 ust. 2 ustawy o finansach publicznych) dokumentów oraz brak odniesienia się do uwag sformułowanych w opinii Regionalnej izby Obrachunkowej o sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu.

W roku 2024 nie wydano żadnej opinii w zakresie programu postępowania naprawczego, nie wydano także żadnej opinii w zakresie uchwały rady gminy o nieudzieleniu absolutorium.

W roku 2024 nie zostało wniesione odwołanie od opinii składów orzekających.

Pełną informację o wydanych opiniach przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2024 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami

opinie w sprawie:

OGÓŁEM		785	660	111	11	3
1	projektów uchwał budżetowych jst,	105	59	43	2	1
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	105	82	20	2	1
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	190	180	6	3	1
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	88	80	6	1	1
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	102	100	0	2	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	97	95	0	2	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	78	76	0	2	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	61	60	0	1	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	17	16	0	1	0
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	105	66	39	0	0
7	absolutorium, z tego:	105	102	3	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	105	102	3	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

GMINY		614	519	85	10	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	80	43	35	2	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	80	62	16	2	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	148	140	5	3	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	67	61	5	1	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	81	79	0	2	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	82	80	0	2	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	64	63	0	1	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	52	51	0	1	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	12	12	0	0	0
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	80	53	27	0	0
7	absolutorium, z tego:	80	78	2	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	80	78	2	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

POWIATY		88	72	15	1	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	12	8	4	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	12	10	2	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	21	20	1	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	11	10	1	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	10	10	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	11	11	0	0	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	8	7	0	1	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	3	3	0	0	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	5	4	0	1	0
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	12	5	7	0	0
7	absolutorium, z tego:	12	11	1	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	12	11	1	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

MIASTA NA PRAWACH POWIATU		17	15	2	0	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	2	1	1	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	2	2	0	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	4	4	0	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	2	2	0	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	2	2	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	2	2	0	0	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	3	3	0	0	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	3	3	0	0	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	2	1	1	0	0
7	absolutorium, z tego:	2	2	0	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	2	2	0	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

WOJEWÓDZTWA		8	8	0	0	0
1	projektów uchwał budżetowych jst,	1	1	0	0	0
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	1	1	0	0	0
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	2	2	0	0	0
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	1	1	0	0	0
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	1	1	0	0	0

3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	1	1	0	0	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	1	1	0	0	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	1	1	0	0	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	0
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	1	1	0	0	0
7	absolutorium, z tego:	1	1	0	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	1	1	0	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

ZWIĄZKI JST		58	46	9	0	3
1	projektów uchwał budżetowych jst,	10	6	3	0	1
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	10	7	2	0	1
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	15	14	0	0	1
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	7	6	0	0	1
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	8	8	0	0	0
3.3	przedstawionego w zmianach uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0	0
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	1	1		0	0
5	spląty/wykupu zobowiązań, z tego:	2	2	0	0	0
5.1	o możliwości spląty kredytu/pożyczki	2	2	0	0	0
5.2	o możliwości spląty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	0	0	0	0	0
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	0	0	0	0	
6	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	10	6	4	0	0
7	absolutorium, z tego:	10	10	0	0	0
7.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	10	10	0	0	0
7.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	0	0	0	0	0
7.3	uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0	0
8	programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	0

3. Pozostałe zadania wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

W roku 2024 do Kolegium Izby nie zgłoszono zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych Izby.

W roku 2024 Kolegium Izby nie wezwało żadnej jednostki samorządu terytorialnego do opracowania programu postępowania naprawczego na podstawie art. 240a ust. 1 ustawy o finansach publicznych i przedłożenia go w celu zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W 2024 Kolegium Izby nie podjęło żadnej uchwały o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W 2024 r. nie informowano wojewody i ministra właściwego do spraw finansów publicznych (na podstawie art. 21 ust.2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych) o wydaniu negatywnej opinii w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ww. ustawy (w 2023 r. nie wydano żadnej negatywnej opinii o wykonaniu budżetu JST/związku komunalnego).

III. Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej

(działalność kontrolna oraz wykonanie rocznego planu kontroli)

I. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj ujętych w planie na 2024 r. i zrealizowanych kontroli przedstawia poniższa tabela:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	dorażne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy	21/21	2/2	0 / 0	- / -	23/23
Powiaty (ziemskie)	2/2	0/0	- / -	- / -	2/2
Województwo samorządowe	0/0	0/0	- / -	- / -	0/0
Pozostałe	0/0	8/8	- / -	- / -	8/8
RAZEM	23/23	10/10	0 / 0	- / -	33/33

1.1 Kontrole kompleksowe:

1.1.1 Plan

Plan kontroli kompleksowych na rok 2024 został przyjęty uchwałą Nr 235/2023 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 15.11.2023 r. i przewidywał podjęcie w 2024 r. **23** kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym:

- **2** powiatów (Zielonogórski, Wschowski),
- **2** miast (Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra),
- **8** gmin miejsko – wiejskich (Bytom Odrzański, Drezdenko, Iłowa, Krosno Odrzańskie, Sława, Sulechów, Świebodzin, Witnica),
- **11** gmin wiejskich – (Bledzew, Brzeźnica, Górzycy, Kłodawa, Kolsko, Lubrza, Maszewo, Przewóz, Stare Kurowo, Trzebiechów, Zabór).

1.1.2 Realizacja

Spośród podjętych w 2024 r. 23 kontroli kompleksowych, do dnia 16.12.2024 r. zakończono kontrole **21** jednostek, tj. – **2** powiaty (Zielonogórski, Wschowski), **8** gmin miejsko – wiejskich (Bytom Odrzański, Drezdenko, Iłowa, Krosno Odrzańskie, Sława, Sulechów, Świebodzin, Witnica) i **11** gmin wiejskich (Bledzew, Brzeźnica, Górzycy, Kłodawa, Kolsko, Lubrza, Maszewo, Przewóz, Stare Kurowo, Trzebiechów, Zabór). Rozpoczęte w 2024 roku kontrole kompleksowe 2 jednostek, tj. Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra zostały zakończone w lutym 2025 r.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

1.2 Kontrole problemowe:

1.2.1 Plan

Plan kontroli problemowych na rok 2024 został przyjęty uchwałą Nr 235/2023 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 15.11.2023 r. i przewidywał podjęcie w 2024 r. **10** kontroli problemowych.

1.2.2 Realizacja

W 2024 r. przeprowadzono ogółem **10** kontroli problemowych.

Przeprowadzone kontrole problemowe dotyczyły:

- 1) realizacji wydatków bieżących sfinansowanych z dotacji podmiotowej oraz wydatków inwestycyjnych sfinansowanych z dotacji celowej organizatora – **1** (Biblioteka Kultury w Iłowej),

- 2) wybranych zagadnień, dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości - **1** (Centrum Usług Wspólnych w Łowej),
- 3) kompetencji kierownika jednostki do dysponowania środkami publicznymi, a także do realizacji planu finansowego oraz dokonywania wydatków - **1** (Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolsku),
- 4) umorzenia należności cywilnoprawnych – **2** (Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym w Sulechowie oraz Miasto Gorzów Wlkp.),
- 5) przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 14.12.2016 r. Prawo oświatowe – **1** (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Witnicy),
- 6) prawidłowości dokonywania wydatków z tytułu wynagrodzeń pracowników i składek od nich naliczonych za 2023 r. – **1** (Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim),
- 7) terminowości sporządzania i przekazywania sprawozdań budżetowych, w zakresie operacji finansowych i sprawozdań finansowych oraz zapewnienia prawidłowości tych sprawozdań przez system kontroli zarządczej - **3** (Gmina Gubin o statusie miejskim, Centrum Usług Wspólnych w Gubinie oraz Centrum Usług Wspólnych w Santoku).

1.3 Kontrole doraźne i sprawdzające

Kontrole doraźne

W 2024 r. nie planowano i nie wykonywano kontroli doraźnych.

Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. W 2024 r. nie były podejmowane odrębne kontrole, o których stanowi art. 7a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

II. Wyniki działalności kontrolnej

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kontrolowanych jednostek, po zakończeniu kontroli, wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończeniu 33 kontroli, wystąpienia takie skierowano do kierowników 30 jednostek, w których wskazano 226 wniosków pokontrolnych, zmierzających do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów. Natomiast po zakończeniu 3 kontroli, w których stwierdzone nieprawidłowości nie stanowiły podstawy do sformułowania wniosków pokontrolnych nie wysyłano wystąpień.

W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Ogółem w 2024 r. do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano 5 zawiadomień dotyczących 5 osób i 8 przypadków popełnienia czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 5 ust. 1 pkt 3, tj. – niezgodne z przepisami umorzenie należności jednostki samorządu terytorialnego - 1 przypadek,
- art. 11 ust. 1, tj. dokonanie wydatku ze środków publicznych z przekroczeniem zakresu upoważnienia określonego planem finansowym - 1 przypadek,
- art. 15 ust. 1, tj. zaciągnięcie zobowiązania z przekroczeniem zakresu upoważnienia określonego planem finansowym – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1 pkt 5, tj. niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych nieprzekazanie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takiego ogłoszenia - 1 przypadek,
- art. 18b pkt 1, tj. nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej oraz finansowej z planem finansowym, mające wpływ na dokonanie wydatku powodującego

- przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych – 2 przypadki,
- 18c ust. 1 pkt 12, tj. niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych obowiązków w zakresie kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych, jeżeli miało ono wpływ na dokonanie, w zakresie gospodarki finansowej czynności naruszającej dyscyplinę finansów publicznych przez osobę nieupoważnioną do wykonania tej czynności - 2 przypadki.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości. Ogółem stwierdzono 215 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia organizacyjne – 29
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 49
- III. Budżet jednostki samorządu terytorialnego:
 - III.1. Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonywania budżetu – 3
 - III.2. Dochody budżetowe – 29
 - III.3. Wydatki budżetowe – 25
 - III.4. Zamówienia publiczne – 36
 - III.5. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji – 15
 - III.6. Dług publiczny – 0
- IV. Gospodarka mieniem – 26
- V. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi – 3

III. Rozpatrywanie skarg przez Regionalną Izbę Obrachunkową

Regionalne Izby Obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa w zakresie spraw finansowych (art. 229 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego). Skargi na organy stanowiące w pozostałym zakresie oraz skargi na organy wykonawcze JST w sprawach należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej rozpatruje wojewoda. Inne skargi na organy wykonawcze rozpatrywane są odpowiednio przez radę gminy, radę powiatu i sejmik województwa.

W 2024 r. Regionalna Izba Obrachunkowej w Zielonej Górze rozpatrzyła 6 skarg na działalność organów stanowiących, dotyczących łącznie 8 uchwał organów stanowiących będących w nadzorze Izby (w tym 3 skargi dotyczące trybu podejmowania uchwał). Do Izby wpłynęło ponadto 21 skarg i pism, w których podnoszono naruszenie praworządności lub interesów osób wnoszących, a dotyczących działalności organów wykonawczych. Podnoszone w skargach i pismach (w tym także przekazywanych wg właściwości) sprawy dotyczące organów JST są uwzględniane przez Izbę w przeprowadzanych kontrolach gospodarki finansowej

Skargi i wnioski dotyczące działalności organów JST kierowane były do Izby przez: radnych, organy wykonawcze, osoby fizyczne, osoby prawne. Cztery skargi anonimowe (na działalność organów wykonawczych) pozostawiono bez rozpatrzenia.

IV. Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAiSz) w 2024 roku obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury Izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2024 r. Podstawowe zadania były realizowane głównie w ramach pięciu obszarów działalności, obejmujących:

- przygotowanie materiałów i analiz związanych z działalnością nadzorczą i opiniodawczą Izby,
- obsługę Kolegium Izby,
- kontrolę (formalną i rachunkową) sprawozdawczości budżetowej i finansowej JST,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1. Przygotowanie materiałów związanych z kompetencjami Kolegium i Składów Orzekających

Stosownie do ustaleń określonych w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2024, zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały m.in.:

- kontrolę rachunkową i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetów JST i związków komunalnych,
- kontrolę rachunkową i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu w sprawie WPF, uchwał w sprawie WPF oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian WPF;
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał i zarządzeń objętych właściwością rzeczową Kolegium Izby,
- przygotowanie analizy do informacji o sprawozdaniach rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych,
- przygotowanie analizy i informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych.

W roku 2024 Wydział w ramach wstępnej analizy przygotowywał uwagi merytoryczne do uchwał i zarządzeń przekazanych do nadzoru Kolegium Izby, w tym m.in. do: 108 uchwał budżetowych, 4 249 uchwał i zarządzeń dotyczących zmian budżetu oraz do 944 uchwał w sprawie WPF i uchwał/zarządzeń w sprawie zmian WPF.

Ponadto w Wydziale przygotowano i sporządzono materiały informacyjne oraz analizy na potrzeby działalności opiniodawczej Składów Orzekających dotyczące:

- opinii o możliwości spłaty zobowiązań z określonych tytułów i wykupu papierów wartościowych (78);
- opinii dot. sprawozdania z wykonania budżetu JST i związków komunalnych za 2023 r. (105);
- opinii o projektach budżetów JST i związków komunalnych (105) oraz projektach uchwał w sprawie WPF (105).

W związku z faktem, że w 2024 r. Kolegium Izby nie wezwało żadnej z nadzorowanych JST do opracowania i uchwalanie programu postępowania naprawczego (na podstawie art. 240a ufp) oraz nie sporządzano raportu o stanie gospodarki finansowej JST (na podstawie art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych) nie przygotowywano analiz i informacji w powyższym zakresie.

W roku 2024 wszystkie lubuskie JST przekazywały do Izby projekty budżetów, uchwały budżetowe oraz uchwały i zarządzenia zmieniające budżet z wykorzystaniem elektronicznego systemu zarządzania budżetami JST BeSTi@ (jednocześnie z zachowaniem formy elektronicznej – z wykorzystaniem Modułu Komunikacyjnego lub platformy ePuap – lub w formie papierowej).

Uchwały w sprawie WPF lub jej zmiany przekazywane są do Regionalnej Izby Obrachunkowej wyłącznie w formie elektronicznej (opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym) z wykorzystaniem aplikacji wskazanej przez Ministra Finansów (system BeSTi@). W terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie WPF projekty uchwał w sprawie WPF, a następnie uchwały i zarządzenia w sprawie uchwalenia i zmian wieloletnich prognoz finansowych – za pośrednictwem systemu BeSTi@ - przekazywane były w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów.

2. Sprawozdawczość budżetowa JST

Zgodnie z przepisem art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalne sprawozdania z wykonania budżetów JST. Rodzaje, formy, terminy i zasady sporządzania sprawozdań z wykonania budżetów JST, z wykonania planów

finansowych jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych oraz wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek budżetowych prowadzących działalność określoną w ustawie – Prawo oświatowe w 2023 r. regulowały przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴.

Zgodnie z przepisami ww. w roku 2024 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do Izby następujące sprawozdania budżetowe: Rb-27S, Rb-28S, Rb-28NWS, RB-NDS, Rb-ST, RB-PDP, RB-30S, RB-34S. Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie JST zostały określone w załączniku nr 41 ww. rozporządzenia.

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń prowadził kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji.

W roku 2024 do Regionalnej Izby Obrachunkowej ogółem wpłynęło 2 331 sprawozdań budżetowych z wykonywania procesów finansów publicznych które następnie Izba przekazała do Ministerstwa Finansów w wersji elektronicznej. Wśród zbadanych sprawozdań 521 (18,3%) stanowiły korekty. W 2023 roku do Izby wpływały także korekty sprawozdań budżetowych za lata ubiegłe. Korekty dotyczyły najczęściej następujących sprawozdań: Rb-27S roczne z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sprawozdania Rb-PDP kwartalnego z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu. W ogólnej liczbie sprawozdań budżetowych przekazanych przez Izbę do Ministerstwa Finansów 103 sprawozdania (w tym 21 korekt) dotyczyło sprawozdania Rb-PDP.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej (plik bazy danych) opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu za pośrednictwem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego - BeSTi@. Reguła ta dotyczy wszystkich sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań kwartalnych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz sprawozdań kwartalnych Rb-50 o dotacjach, odpowiednio o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, przekazywanych Izbie do wiadomości.

Liczba sprawozdań budżetowych JST skontrolowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w 2024 r.

Rodzaj sprawozdania	Liczba zbadanych sprawozdań budżetowych JST			
	Pierwotne	Korekty	Razem	3 : 4 (w %)
1	2	3	4	5
Rb-27S	735	181	916	19,8
Rb-28S	735	100	835	12,0
Rb-NDS	420	177	597	29,6
Rb-30S	120	21	141	14,9
Rb-34S	60	1	61	1,6
Rb-28NWS	74	3	77	3,9
Rb-PDP	82	21	103	20,4
Rb-ST	105	17	122	13,9
Ogółem	2 331	521	2 852	18,3

Liczba sprawozdań budżetowych JST przekazanych do wiadomości Regionalnej Izby Obrachunkowej w 2024 r.

Rodzaj sprawozdania	Liczba zbadanych sprawozdań			3 : 4 (w %)
	Pierwotne	Korekty	Razem	
1	2	3	4	5
SP-1	167	28	195	14,4
Rb-50D	756	89	845	10,5
Rb-50W	756	130	886	14,7
Rb-27ZZ	380	104	484	21,5

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) uchylone Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. (Dz. U. poz. 133).

Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2024 roku dotyczyły:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- brak zgodności planu wykazanego w sprawozdaniu z planem po zmianach wg uchwał,
- brak zgodności planowanych i wykonanych dochodów z danymi kontrolnymi Ministra Finansów,
- brak zgodności dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu podatków i opłat w kolumnach „należności”, „dochody wykonane”, „zaległości netto” z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- wykazanie dochodów niezgodne z instrukcją sporządzania sprawozdania dla poszczególnych rodzajów dochodów,
- niezgodność kwot dotacji wykazanych w sprawozdaniu z kwotami dotacji wykazanymi przez dysponentów tych środków,
- brak bilansowania wierszy sprawozdania zgodnie z regułą: „należności pozostałe do zapłaty (ogółem)”=„należności” minus „potracerenia” minus „dochody wykonane (wpłaty – zwroty)” plus „nadpłaty”,
- brak zgodności dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu udziału JST w podatku dochodowym od osób prawnych w kolumnach „należności” i „dochody wykonane” z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- niewypełnienie kolumny „należności” przy paragrafach, w których wykazano dane w kolumnie „dochody wykonane”,

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- brak zachowania spójności zobowiązań wymagalnych w porównaniu ze sprawozdaniem Rb-Z,
- niewykazanie lub błędne wykazanie w kolumnie 10 sprawozdania za IV kwartał wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego,
- błędy w pozycji zaangażowanie,
- niewykazanie zobowiązań na koniec roku przy paragrafach wydatkowych mimo ich występowania,
- błędy lub brak danych w kolumnie „wydatki, które nie wygasły...”

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- niewykazanie lub wykazanie niewłaściwych kwot w pozycjach dotyczących przychodów bezzwrotnych (nadwyżka z lat ubiegłych, wolne środki, przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ufp)
- wykazanie w kolumnie „wykonanie” przychodów bezzwrotnych w kwotach innych niż faktycznie posiadanych i będących do dyspozycji jednostki, wyliczonych na podstawie bilansu z wykonania budżetu za rok poprzedni,
- ujęcie w poz. nadwyżka z lat ubiegłych niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ufp,
- błędne wykazywanie przychodów i rozchodów dot. papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona,
- niewykazanie po stronie wykonania przychodów z tytułu kredytów, pożyczek lub emisji papierów wartościowych oraz rozchodów dot. spłaty zobowiązań długoterminowych lub wykupu papierów wartościowych we właściwej wysokości, co skutkowało brakiem spójności danych wykazywanych w sprawozdaniu Rb-Z,
- niewykazanie lub błędne wykazanie danych w pozycji D17 (zobowiązania krótkoterminowe na pokrycie przejściowego deficytu budżetu);
- niewykazanie lub błędne wykazanie kwot dotyczących pożyczek udzielonych przez JST i przychodów z tytułu ich spłaty,
- błędne wypełnienie lub niewypełnienie części E sprawozdania w zakresie źródeł finansowania planowanego i wykonanego (w IV kwartale) deficytu,

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych:

- niezgodność planów wykazanych w sprawozdaniu z planem przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej,
- wykazywanie w części A, w planie przychodów zakładu dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, zamiast w dziale D „Informacja o finansowaniu inwestycji samorządowego zakładu budżetowego”,
- błędy w klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów zakładu budżetowego,

Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

- brak zachowania wymaganej ciągłości w wyliczeniu stanu środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego,

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych:

- niewykazanie kwoty w wierszu I.1. „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających” pomimo wykazywania kwot w kolumnie 11 sprawozdania Rb-28S „Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego”.

3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych

Formę i zasady sporządzania sprawozdań w zakresie zobowiązań i należności jednostek samorządu terytorialnego określają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁵.

W zakresie sprawozdań dotyczących stanu zobowiązań i należności JST zadaniem Wydziału jest kontrola sprawozdań przekazanych przez JST i przesłanie do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej danych z tych sprawozdań, a także sporządzenie sprawozdań zbiorczych Rb-Z i Rb-N oraz Rb-UZ i przesłanie ich do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

Zgodnie z ww. rozporządzeniami Regionalne Izby Obrachunkowe zobowiązane były do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego następujących sprawozdań łącznych:

- Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- Rb-UZ – roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych.

Do sporządzania sprawozdań obejmujących należności, zobowiązania oraz poręczenia i gwarancje w sektorze samorządowym zobowiązane są zgodnie z powołanym wyżej aktem prawnym:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których JST jest organem założycielskim,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw.

W omawianym okresie do Izby wpłynęło 1 900 sprawozdań, w tym 203 korekty (10,7%), z tego:

- 1 088 sprawozdań, w tym 157 korekt (14,4%) – jednostek samorządu terytorialnego,
- 812 sprawozdań, w tym 46 korekt (5,7%) – sprawozdań samorządowych osób prawnych, dla których JST są organem założycielskim.

Przekazywanie i weryfikacja sprawozdań Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ przesyłanych przez JST w zakresie ich budżetów oraz w zakresie zobowiązań i należności osób prawnych była przeprowadzana z wykorzystaniem systemu BeSTi@. Jednostki samorządu terytorialnego były zobowiązane do sporządzania i przekazywania sprawozdań wyłącznie w formie elektronicznej, opatrzonej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach w zakresie budżetu JST stwierdzone w 2024 obejmowały:

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji:

- niewykazywanie wszystkich zobowiązań zaliczanych do długu publicznego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz.U. z 2011 r., Nr 298 poz. 1767 z późn. zm.),
- nie wykazywanie kredytu w rachunku bieżącym;
- wykazywanie zobowiązań wymagalnych wraz z odsetkami;
- nieprawidłowe wykazywanie kwot zobowiązań w układzie podmiotowym (wg grup dłużników),
- błędne wykazywanie kwot poręczeń i gwarancji lub zaniechanie ich wykazywania w części B,
- niewykazywanie zobowiązań wymagalnych, lub wykazanie w kwotach innych niż to wynika z Rb-28S i Rb-30S
- wykazywanie w części A sprawozdania zobowiązań z tytułu papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona w pozycji E1 – papiery wartościowe zamiast w pozycji E2 (kredyty i pożyczki)
- wykazywanie poszczególnych grup wierzycieli w części C3 niezgodnie z częścią A wiersz E2

¹⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 2396 z późn. zm.

- błędy w zakresie wykazu numerów REGON jednostek sporządzających i objętych sprawozdaniem – w sprawozdaniach za IV kwartał 2023

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych:

- błędne wypełnienie struktury terminowej zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie części B3 i B4),

Rb-N sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych:

- wykazanie nieprawidłowych kwot środków pieniężnych na rachunkach bankowych w wierszach „depozyty na żądanie” lub „depozyty terminowe”,
- brak danych lub wykazywanie nieprawidłowych kwot w kolumnie pożyczki,
- wykazywanie nieprawidłowych kwot należności wymagalnych i pozostałych należności,
- wykazywanie danych dotyczących pozostałych należności w niewłaściwych grupach podmiotów.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach łącznych w zakresie samorządowych osób prawnych, dla których JST jest organem założycielskim dotyczyły:

- błędów formalnych;
- w sprawozdaniu Rb-Z wykazywania nieprawidłowych kwot zobowiązań wymagalnych, wskazanie nieprawidłowej grupy zobowiązanej
- w sprawozdaniu Rb-N - wykazywania gotówki w kasie w innych grupach podmiotów zamiast w grupie III, brak danych lub nieprawidłowe wykazanie należności wymagalnych oraz pozostałych należności.

4. Pozostałe sprawozdania JST

4.1. Sprawozdania w zakresie zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (pomoc publiczna)

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (J.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 702 z późn. zm.) oraz w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzielaniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych¹⁶, w którym został określony zakres sprawozdań, wzór formularza termin przekazania - obecnie Regionalna Izba Obrachunkowa pośredniczy wyłącznie w elektronicznym przekazywaniu sprawozdań z zakresu zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w przekazywanych sprawozdaniach z zakresu zaległości przedsiębiorców:

- stosowanie niewłaściwego nazewnictwa przekazywanych plików, pomimo poinformowania jednostek o sposobie jednolitego określania nazwy plików zawierających sprawozdania,
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań przez jednostki do RIO,
- niewypełnianie w arkuszu pól identyfikujących JST tj. nazwy, adresu oraz roku za jaki sprawozdanie sporządzono,

W 2024 roku przesłano do Izby 75 sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców, w tym 1 korektę. Powyższe sprawozdania Izba przesłała do Ministerstwa Finansów.

4.2. Sprawozdawczość finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Jednostki samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁷ przekazywały w 2024 roku do Izby sprawozdania finansowe za 2023 rok.

W skład sprawozdań finansowych wchodzi:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia;

¹⁶ J.t. Dz.U. z 2024 r., poz. 161 ze zm.

¹⁷ J.t. Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

- łączny bilans obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- łączny rachunek zysków i strat obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 10 do rozporządzenia;
- łączne zestawienie zmian w funduszu obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierające informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 11 do rozporządzenia;
- informacja dodatkowa obejmująca dane wynikające z informacji samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierająca informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 12 do rozporządzenia.

W 2024 roku do Izby wpłynęło: 133 bilanse z wykonania budżetu JST za 2023 r. (w tym 28 korekt), 114 łącznych bilansów (w tym 9 korekt), 112 łącznych rachunków zysków i strat (w tym 7 korekt), 111 łącznych zestawień zmian w funduszu jednostki (w tym 6 korekt). Ponadto, do Izby przekazano 109 informacji dodatkowych (w tym 4 korekty).

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań finansowych jednostek stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niezgodność poszczególnych danych w bilansie z wykonania budżetu JST z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych,
- niewykazywanie w bilansie z wykonania budżetu rezerwy na wydatki niewygasające pomimo posiadania takich wydatków,
- niewłaściwe ujmowanie zobowiązań wykazywanych w bilansie z wykonania budżetu pomiędzy zobowiązaniami krótkoterminowymi a zobowiązaniami długoterminowymi,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w bilansie,
- niezgodność stanów początkowych w łącznym rachunku zysków i strat jednostki oraz łącznym zestawieniu zmian w funduszu za dany okres sprawozdawczy ze stanami końcowymi za poprzedni okres sprawozdawczy,
- brak wypełnienia informacji uzupełniających w poszczególnych bilansach,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym zestawieniem zmian w funduszu jednostki,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym bilansem
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym zestawieniu zmian w funduszu jednostki a łącznym bilansem.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia w 2024 r. przyjęto także, a następnie przekazano w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów, 108 skonsolidowanych bilansów jednostek samorządu terytorialnego (w tym 3 korekty).

4.3. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego

Zgodnie z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 roku (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 2767) organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego w terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o ile wystąpiła. Następnie powyższe sprawozdanie przedkłada, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, Regionalnej Izbie Obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

W 2024 roku do Izby wpłynęło 95 sprawozdań, zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej. Dodatkowo wpłynęło 5 korekt w wersji papierowej i 11 korekt w wersji elektronicznej.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przesyłanie powyższych sprawozdań w pliku PDF, a także na niewłaściwych drukach,
- niewypełnianie poszczególnych pozycji sprawozdań (np. kodów terytorialnych, czy też brak wskazania osoby zatwierdzającej i sporządzającej sprawozdanie),
- nieprawidłowe wskazanie osoby zatwierdzającej.

4.4. Sprawozdawczość podatkowa gmin (sprawozdanie SP-1)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego¹⁸ organy podatkowe właściwe w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego sporządzają co roku sprawozdanie podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego. W ww. *rozporządzeniu* określono szczegółowy zakres informacji objętych *sprawozdaniem*, wzór *sprawozdania*, terminy i sposób przekazywania oraz sposób sporządzania *sprawozdania*, a także terminy i sposób przekazywania oraz sposób sporządzania aktualizacji *sprawozdania*, o której mowa w art. 7b ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

W sprawozdaniu podaje się informacje o:

- w części A - wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej cenie skupu żyta i średniej cenie sprzedaży drewna określonych uchwałą rady gminy i przyjmowanych dla potrzeb wymiaru odpowiednio podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na terenie gminy w danym roku podatkowym;
- w części B - podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym, podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin.

Rozporządzenie określa ponadto tryb (forma elektroniczna z wykorzystaniem systemu BeSTi@) oraz terminy przekazywania odpowiednich części sprawozdania do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W 2024 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wpłynęło łącznie 195 sprawozdań, w tym 28 korekt. Powyższe sprawozdania Izba przekazała do Ministerstwa Finansów.

5. Działalność informacyjna i szkoleniowa

5.1. Działalność informacyjna

Art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nakłada na izby obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej. Zgodnie z zapisem ustawy działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą izb. Działalność informacyjna RIO w Zielonej Górze obejmuje udzielanie informacji i bieżące doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa oraz upowszechnianie informacji o wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej Izby. Funkcja informacyjna realizowana jest m.in. poprzez udzielanie pisemnych informacji i wyjaśnień, telefoniczne i bezpośrednie kontakty z pracownikami samorządowymi, poprzez informacje i opracowania przekazywane JST lub zamieszczane na stronach internetowych Izby.

W realizacji działań w zakresie przedsięwzięć informacyjnych Izba współpracuje z Ministerstwem Finansów, regionalnymi izbami obrachunkowymi, Wojewodą Lubuskim, Samorządowymi Kolegiami Odwoławczymi w Zielonej Górze i w Gorzowie Wlkp. oraz Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego i Konwentem Starostów Województwa Lubuskiego.

Na podstawie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba udziela wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy (tj. jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego). W roku 2024 do Izby wpłynęło 21 wniosków o udzielenie wyjaśnień w powyższym trybie.

Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są coroczne sprawozdania z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, opracowania wynikające z działalności nadzorczej

¹⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2455.

i kontrolnej, materiały analityczne dotyczące wykonania budżetów i sytuacji finansowej lubuskich jednostek samorządu terytorialnego, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Regionalne izby obrachunkowe, jako podmioty realizujące zadania publiczne, zobligowane są ponadto do udostępniania informacji publicznej w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten jest realizowany poprzez publikacje w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz udzielanie odpowiedzi na wnioski zainteresowanych osób i instytucji. W 2024 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej wpłynęło 9 wniosków o udzielenie informacji publicznej. Nie wydano decyzji o odmowie udzielania informacji.

Niezależnie od udzielania wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej Izba opracowuje analizy, zestawienia danych oraz udostępnia zgromadzone informacje i dokumentację organom państwa i innym instytucjom (w tym m.in. Ministerstwu Finansów, MSWiA, NIK, Województwu Lubuskiemu, szkołom wyższym i instytucjom naukowym, parlamentarzystom, wydawnictwom prasowym). Przedstawiciele Izby uczestniczą ponadto w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową JST (w tym m.in.: w konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu terytorialnego oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego). Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń uczestniczą w pracach mających na celu przygotowanie i opracowanie „Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego” przedkładanego corocznie Sejmowi i Senatowi RP.

W roku 2024 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przygotowała opracowanie obejmujące analizę wykonania budżetów przez lubuskie JST w 2023 roku oraz informację dotyczącą wyników działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej, które zostało udostępnione JST, parlamentarzystom z terenu województwa lubuskiego, Województwu Lubuskiemu, WSA w Gorzowie Wlkp. oraz innym instytucjom, a także opublikowane na stronach internetowych Izby.

Równie ważną formą działalności informacyjnej było udzielanie instruktażu i wyjaśnień w bezpośrednich kontaktach z pracownikami samorządowymi w zakresie spraw wynikających z kontroli przeprowadzanych w jednostkach oraz w zakresie kontrolowanych sprawozdań, badanych uchwał i zarządzeń, opiniowanych dokumentów, a także wyjaśnień dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego BeSTi@ oraz – w związku z wdrożeniem systemu e-Nadzór – w zakresie zasad przekazywania aktów organów JST do nadzoru Izby z wykorzystaniem Modułu Komunikacyjnego. Ponadto, za pomocą kont pocztowych w domenie JST.net.pl przekazywano komunikaty o organizowanych szkoleniach, informacje o aktualizacjach systemu BeSTi@ oraz informacje o zmianach w obowiązujących przepisach prawa.

5.2. Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2024.

Ogółem, w 2024 roku Izba była organizatorem 8 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego (szkolenia w większości realizowane były w formie zdalnej; w formie stacjonarnej zrealizowano 1 szkolenie dla nowo powołanych organów wykonawczych JST). Ponadto – w ramach współpracy - pracownicy Izby uczestniczyli w 2 szkoleniach dla skarbników JST, zorganizowanych w formie stacjonarnej przez Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, prezentując zagadnienia dotyczące przygotowania projektów uchwał budżetowych na 2025 r., uchwał w sprawie WPF na rok 2025 i lata następne oraz bieżące informacje dotyczące weryfikacji sprawozdawczości JST, zmian w przepisach prawa, w także wyników działalności nadzorczej i opiniodawczej.

W szkoleniach zorganizowanych i współorganizowanych przez Izbę uczestniczyło łącznie 553 osoby (w tym w szkoleniach realizowanych przez Izbę samodzielnie – 448 osób), reprezentujących lubuskie samorządy, w tym m.in.: kierownicy JST, skarbnicy i służby finansowe JST, radni i pracownicy obsługujący biura organów stanowiących, , główni księgowi związków międzygminnych, kierownicy jednostek organizacyjnych JST, księgowi i pracownicy placówek oświatowych, księgowi i pracownicy instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały, opracowania i prezentacje przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu.

Tematyka szkoleń realizowanych przez RIO Zielona Góra w roku 2024 obejmowała następujące zagadnienia: rachunkowość jednostek budżetowych i budżetu JST oraz sprawozdania finansowe za rok 2023, pomoc publiczna udzielana przez gminy, finansowanie kultury fizycznej i sportu, dyscyplina finansów publicznych i odpowiedzialność za jej naruszenie, wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej Izby, procedura budżetowa w JST - projekt uchwały budżetowej na 2025 r. - projekt uchwały w sprawie WPF na 2025 r. i lata następne, projekt uchwały budżetowej na 2025 r. oraz projekt uchwały w sprawie WPF na 2025 r. i lata następne, zaciąganie zobowiązań zaliczanych do długu publicznego (limity, upoważnienia), równoważenie bieżącej części budżetu JST, relacje określone w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych – aktualny stan prawny, zmiany w klasyfikacji budżetowej, wybrane problemy rachunkowości budżetowej oraz sprawozdania finansowe za 2024 rok.

W spotkaniu szkoleniowo-informacyjnym dla nowo powołanych organów wykonawczych lubuskich JST omówiono ponadto zagadnienia dotyczące: zadań Izby jako państwowego organu nadzoru nad działalnością JST, w tym w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej, kontrolnej, analitycznej oraz informacyjno-szkoleniowej, realizacji uchwał budżetowych przez JST, kompetencji organów do wprowadzania zmian w budżecie, upoważnień w uchwale budżetowej, limitów zaciągania zobowiązań i reguł fiskalnych – art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych, programu postępowania naprawczego, wykonania budżetu i absolutorium dla organu wykonawczego z tytułu wykonania budżetu, sprawozdania z wykonania budżetu, procedury absolutoryjnej i roli komisji rewizyjnej, dotacji udzielanych z budżetu JST, a także odpowiedzialności kierownika JST z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Część II

Działalność

Regionalnej Komisji Orzekającej

w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Według stanu na dzień 1 stycznia 2024 r. liczba spraw oczekujących na rozstrzygnięcie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze wynosiła 3 - wobec 3 obwinionych. Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2024 r. wpłynęło 9 wniosków o ukaranie wobec 9 obwinionych. Ww. wnioski o ukaranie złożył Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze oraz jego zastępca. Wnioski Rzecznika i jego zastępcy sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez Najwyższą Izbę Kontroli Delegatura Zielona Góra, Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze, Centralne Biuro Antykorupcyjne Delegatura w Poznaniu oraz Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu.

Komisja w 2024 roku rozpoznała 11 spraw i wydała łącznie 11 orzeczeń w stosunku do 11 obwinionych. Ogółem ukarano 7 obwinionych, w tym karą upomnienia 6 obwinionych i 1 kara nagany. Wobec 4 obwinionych odstąpiono od wymierzenia kary. Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na rozpoznanie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oczekiwała 1 sprawa – wobec 1 obwinionego. Termin rozpoznania powyższej sprawy wyznaczono w II kwartale 2025 roku.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2024 r. należy zaliczyć naruszenie polegające na:

- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości,
- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazania w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- zaciągnięciu lub zmianie zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania lub zmiany zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,
- dokonaniu wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- niepobraniu lub niedochodzeniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo pobranie lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- nieprzekazaniu do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszenia o sprostowaniu, zmianach lub dodatkowych informacjach odnośnie do takiego ogłoszenia.

Część III

Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W 2024 roku do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze zostało złożonych 19 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Podmioty składające zawiadomienia to przede wszystkim instytucje pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych oraz kierownicy jednostek nadrzędnych nad jednostkami sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione. W 2024 r. zawiadomienia złożyły następujące podmioty:

- Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze – 5 zawiadomień,
- Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. – 5 zawiadomień,
- Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze – 2 zawiadomienia,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze – 2 zawiadomienia,
- Urząd Miasta w Gorzowie Wlkp. – 1 zawiadomienie,
- Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. – 1 zawiadomienie,
- Centralne Biuro Antykorupcyjne Delegatura w Poznaniu – 1 zawiadomienie,
- pozostałe podmioty – 2 zawiadomienia.

Wśród ujawnionych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- niesporządzenia lub nieprzekazania w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazania w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- dokonania wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- dokonania wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych,
- nieustalenia należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych,
- niedokonania w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości.

W 2024 r. Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych i jego Zastępca wydali 15 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujące łącznie 18 rozstrzygnięć. Podstawą

odmowy w większości spraw była znikoma szkodliwość czynu dla finansów publicznych.

W 13 sprawach Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych i jego Zastępca wszczęli postępowanie wyjaśniające wobec 13 osób. Ponadto w 2024 r. wydane zostało 5 postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujące 5 osób. W większości podstawą wyżej wymienionych rozstrzygnięć była znikoma szkodliwość czynu dla finansów publicznych.

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowania wyjaśniającego Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych i jego Zastępca złożyli w 2024 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze 9 wniosków o ukaranie, dotyczących 9 obwinionych.